

"Hur talar vi sant om Gud i den ekologiska krisens tid?"
Fördjupning av Fredrik Seltman

Hänger du med?

**"Färdplan för
klimatet" har
tydliga mål**

**Walk for future
– gå med en
bit på vägen**

Lika men unika

**Så får kaftanen
rätta passformen**

**Agnes Falk
slår an tonen
på Stjärnholm**

**Andreas Axinge,
teater- och församlingspedagog**

"Jag älskar mitt jobb"

RÖSTA I
KYRKOVALET
6-19 SEP

Var med och påverka
för **framtiden!**

svenskakyrkan.se/kyrkoval

Svenska kyrkan

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen utkommer med 4 nummer per år och skickas till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 3 700 exemplar
Utges av stiftsstyrelsen i Strängnäs stift.

ANSVARIG UTGIVARE

Eva Karlsson

REDAKTÖR

Miriam Arrebäck
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM

Pia Andersson
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Pia Andersson
Miriam Arrebäck
Kim Baung
Jan Eckerdal
Åsa Ingårda
Agneta Larsson
Mathias Lundqvist

ADRESS OCH TELEFON

Portalen, Miriam Arrebäck
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@
svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA

www.svenskakyrkan.se/
strangnasstift

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns i inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

Andreas Axinge, Örebro
Foto: Magnus Aronson

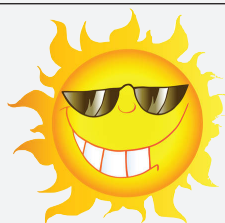

Försommaren är alltid en tid full av hopp och förväntan, och kanske extra mycket så i år. Vaccinerade och med en ny respekt för utmaningar längtar vi till solen och den mänskliga värmen från verkliga möten. Glad sommar!

MIRIAM OCH PIA

Sagt vid kyrkkaffet	4-5
Stifta bekantskap med: Andreas Axinge, församlingspedagog	6-10
Boktips	11
Stiftet runt	12-13
Tema: Färdplan klimat	14-19
Fördjupning: Fredrik Seltman om luthersk befrielse av klimatsamvetet	20-23
Så funkar det med kaftaner	24-25
Nyfiken på: ny stiftsgårdsmusiker Agnes Falk	26
Kurser och utbildningar	27
Krönika	28

Sommar och sol ...

- Jag längtar till sommaren i år.
- Ja, hoppas den blir på en lördag.

Michaela Öqvist,
Redovisningsekonom

tipsar

GÖR MIG GLAD

Härligt personporträtt på Andreas Axinge. Jag blir alltid så glad av att läsa om människor som älskar sitt jobb. Rätt person på rätt plats märks och gör ofta stor skillnad för många.

SIDORNA 6-10

KLART VI SKA GÅ

Walk for future är viktig och värd all uppmärksamhet. Ska bli så spännande att följa tycker jag! Bra med stiftets egna material.

SIDORNA 14-15

KYRKOVALET!

Bra påminnelse om att sprida information om valet så att alla som kan och vill röstar.

SIDAN 4

Så kan du bidra till ett högt valdeltagande

I höstens kyrkoval har fem miljoner personer rösträtt. Ett högt valdeltagande är viktigt för att stärka den demokratiska legitimiteten på alla nivåer i Svenska kyrkan.

Kyrkoval 6–19 SEP 2021

De olika nomineringsgrupperna som ställer upp ansvarar för att berätta om sina program, åsikter och målsättningar för Svenska kyrkan. Församlingarnas uppgift är att kommunicera varför det är kyrkoval och ge praktisk information om hur det går till.

Varför? För Svenska kyrkan är medlemmarnas inflytande viktigt. För att fortsätta att vara en demokratisk "folkkyrka" bör så många människor som möjligt vara med och tycka till.

Vem? Medlemmar i Svenska kyrkan som fyllt 16 år senast på valdagen har rätt att rösta i kyrkovalet.

Hur? I kyrkovalet väljs förtroendevalda till Svenska kyrkans tre nivåer; kyrkomötet, stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige. I vallokalen finns valsedlar på alla de nomineringsgrupper som ställer upp lokalt.

Röstkortet ska ha kommit fram till folkbokföringsadressen senast den 1 september 2021. För att rösta behövs både röstkort och legitimation. Rösta i vallokalen, med bud, med brev eller förtidsröstning i lokal.

När? Valdagen är den 19 september 2021. Vilken vallokal som är närmast står på röstkortet. Det

LOKAL FÖR VAL. Det är många som arbetar för att kyrkovalet ska kunna genomföras både demokratiskt och coronasäkert.

finns också förtidsröstningslokaler öppna den 6–18 september. Så snart man fått sitt röstkort kan man brev rösta.

– På grund av Covid 19 kommer flera församlingar att använda kyrkor som vallokaler och/eller röstningslokaler. Kyrkor är stora och har möjlighet att ha ingång och utgång på olika ställen, så det slipper bli trångt, säger Jessica Engström, valansvarig i Strängnäs stift.

Vill du vara med och sprida information om kyrkovalet? Det finns färdiga artiklar och mallar för affischer med mera på internwww.svenskakyrkan.se/kyrkoval.

PIA ANDERSSON

27 000 vill ta ansvar

- I årets val ställer totalt 601 nomineringsgrupper med cirka 27 000 personer upp.
- Cirka 14 500 platser ska tillsättas på de tre nivåerna i valet: kyrkomötet, stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige.
- Alla grupp- och kandidatförteckningar finns på www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

"Jag låter mig bäras av alla kloka och underbara människor som har gått före mig och lagt grunden till att jag som kvinna över huvud taget får bli präst."

VENDELA SUND 23 ÅR, BLIR SVERIGES YNGSTA PRÄST NÄR HON VIGS DEN 12 JUNI FÖR STRÄNGNÄS STIFT, (KYRKANS TIDNING)

Jesustatuering för fegisar

Frusen eller vill du vara cool? Snyggt och praktiskt för endast 29 kronor. Dra på dig en tatueringsstrumpa på vardera arm och få snygga Jesus-tatueringar på ett både snabbt och helt smärtfritt sätt. Finns på www.partyhallen.se.

Låter oss vila på gröna ängar

Länsstyrelsen i Örebro län gör Lundby Äng i Hallsbergs kommun till nytt naturreservat. Området är rikt på ädellövträd. Markägare till Lundby äng är Strängnäs stift.

– Som kyrkoherde i Viby tycker jag det är roligt att mark som sockenbor en gång skänkt till kyrkan fortsätter att vara gemensam och till glädje för både natur och människor. Det går dessutom hand i hand med **Viby församlings** engagemang för en hållbar utveckling, säger kyrkoherde Benjamin Lundqvist.

Ny chef på stiftet

Jimmy Åkerfeldt, 47 år, blir ny stiftsdirektor i **Strängnäs stift**. Han tillträder tjänsten i slutet av sommaren.

Jimmy prästvigdes för Västerås stift 1999. Sedan 2016 är han kyrkoherde i Lerbäck-Snavlunda pastorat och sedan 2017 kontraktsprost i Södra Närke kontrakt.

Grattis!

Medarbetare x2 hyllas

2021 går den eftertraktade utmärkelsen "Årets strängnässtiftare" till:

Johanna Damberg, kyrkomusiker, som under flera år byggt upp ett rikt söndagsskolearbete i Sörbykyrkan,

Almby församling, och nått ut med kyrkans budskap till väldigt många skolbarn.

Linda Thunell, skolpedagog i **Turinge-Taxinge församling**, som med glädje, outtröttlig energi och envishet fått fart på projektet "Motorer och käk", en mötesplats för ungdomar med motorintresse i Nykvarn.

Stort grattis och fortsatt välsignelse i ert arbete!

Mera tall - vilken höjdare

Strängnäs stift deltar i projekt *Mera tall*. Syftet är att öka samsynen mellan markägare och jägare.

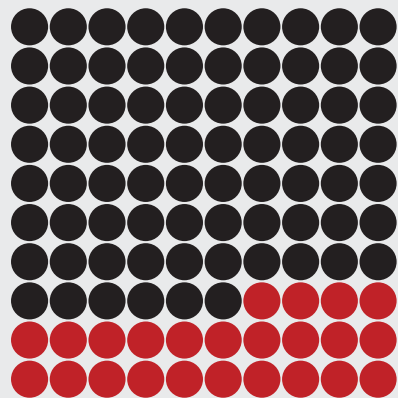
Projektet drivs av Skogsstyrelsen tillsammans med flera stora markägare, länsstyrelserna i Södermanland och Örebro, samt Jägarnas riksförbund och Svenska jägareförbundet.

– Ett problem idag är att många markägare planterar gran på tallmark på grund av rädslan för ett allt för högt betestryck. Granen utgör inte basföda för klövsviltet, därför blir den inte betad i samma omfattning, säger Isak Nygren, handläggare på stiftets egendomsförvaltning.

Detta leder till obalans i ekosystemet. Granen är mindre motståndskraftig än tallen mot torka vilket ökar risken för granbarkborreangrepp. Projektet Mera tall vill bidra till att markägare och jägare möts.

– Det är viktigt att se helheten för att få en förståelse för varandras olika sidor och kunna bedriva både jakt och skogsbruk, säger Isak Nygren.

ELIN HENNINGSSON

24%

... av alla vigslar i Sverige under 2020 skedde i enlighet med Svenska kyrkans ordning. Det motsvarar cirka 9000 par.

Dubbelt kalajs i höst

Nu pågår arbetet med att renovera Dunker-kyrkan invändigt, **Dunker-Lilla Malma församling**. Återöppnandet är planerat till den 31 oktober 2021. Då kommer biskop Johan Dalman och det blir gudstjänst med kyrkoherdemottagning av Erika Nyman.

Stiftsgård med rum för bin

När **Stiftsgården Stjärnholm** fick frågan om man kunde låta några bisamhällen finnas på stiftsgårdens mark var man snabba på att nappa på idén.

– Biodlaren tyckte det finns så mycket bra träd och blommor här som så småningom kunde ge en god honung. Det kan vi hålla med om, säger Anders Burman, stiftsgårdschef.

I stiftsgårdens utveckling av miljöarbetet är bin viktiga för ekosystemet. Två bikupor står nu i närheten av kyrkan och parkeringen.

– Vi tror att stiftsgårdens gäster uppskattar våra bisamhällen och att vi så småningom kan sälja egen honung.

PIA ANDERSSON

Vad har vi gemensamt?

I höst startar en ny omgång av kursen Tala väl med varandra. För Josefine Carlsén i Örebro gav kursen ny förståelse för andra religioner.

Kursen är för anställda, förtroendevalda och ideella i Svenska kyrkan och ger fördjupad kunskap om olika reli-

gioner, samt verktyg för interreligiös dialog. Deltagarna utbildas till "dialogaktörer", rustade att driva interreligiösa frågor.

Josefine Carlsén, förtroendevald i församlingsråd, kyrkoråd och kyrkofullmäktige i **Örebro pastorat**, gick kursen 2019.

– Vi fick lära oss om de Abrahamsiska religionerna och hur vi kan föra goda samtal oss emellan. Fokus låg på att hitta likheter och uppmuntra till dialog. Vad har vi gemensamt med varandra? Det gav en helt ny förståelse för andra religioner och kulturer.

– Gästföreläsarna kom från olika samfund och var jätteintressanta att lyssna på och diskutera med. Vi kursdeltagare hade också ett stort utbyte av varandra. Det blev många bra samtal om tro.

Efter kursen har Josefine föreläst för ungdomar i Örebro.

– Tanken är att jag ska engagera mig mer i pastoratets interreligiösa arbete, men pandemin har bromsat processen.

Kursen är ett samarbete mellan studieförbunden Bilda, Ibn Rushd och Sensus i samverkan med Svenska kyrkan. Läs mer på www.sensus.se.

ELIN HENNINGSSON

Två änglar möts på ett moln:

– Kom inte med den gamla lustigheten att du är från Ängelholm.

– Nej då, jag är från Vingåker.

Han har spelat i pjäser av såväl Sartre som Söderström. Ändå trivs församlingspedagog Andreas Axinge allra bäst när han får dramatisera Bibeln för fjärdeklassare. Kanske rent av använda trolleri för att få fram budskapet.

Andreas spelar gärna stor roll

TEXT: INGALILL BERGENSTEN FOTO: MAGNUS ARONSON

I ÅR är det 20 år sedan Andreas Axinge började arbeta i Mikael's församling i Örebro. Och han säger utan att tveka att han gärna arbetar 20 år till på samma ställe.

– Jag har hamnat extremt rätt i mitt yrkesval. Jag har mitt fritidsintresse som yrke. Om jag inte arbetade i kyrkan skulle jag vara ideellt engagerad här, det är jag säker på,

– När folk frågar mig om jag inte ska vidareut-

bilda mig till präst eller diakon svarar jag alltid nej. Jag får ju göra alla de roliga sakerna!

Roligt är ett ord som Andreas använder ofta. Till exempel om Bibeläventyret som är ett koncept han genomför med fjärde- och femteklassare i den närbelägna skolan.

– För fyrorna kör jag och min kollega Helena Björk 4,5 timmar per termin med berättelser ur Gamla testamentet som jag dramatiserar på oli-

ka sätt. Och för femmorna kör jag lika många timmar med berättelser ur Nya testamentet.

Dramatiseringarna av Bibeln äger rum i klassrummen på fyra olika skolor i närheten och det är i detta sammanhang som trolleri och magi kan förekomma.

– Då berättar jag om allt som Mose och Israels barn fick utstå under Farao kan jag exempelvis förvandla vatten till blod, säger Andreas och ser nöjd ut.

Nåja, inte riktigt blod förstås men rött vatten i alla fall.

Ett annat trolleritricket kommer in då berättelsen om Elia och de falska profeterna ska gestaltas.

– Då brukar jag låta någon av eleverna

Det är viktigt att **förmedla** det kristna budskapet på andra sätt **än med ord**.

försöka tända eld med tändstickor som ser ut precis som vanligt men är falska. Och sedan kan Elia, alltså jag, få till en eld hur lätt som helst med mina tändstickor. Mycket effektivt.

ATT DENNE församlingspedagog brinner för arbetet med barn och unga är inte att ta miste på. Men om vi backar lite – hur hamnade han i kyrkans värld och i Örebro?

– Jag är uppvuxen i Ekenässjön i Småland. Mina föräldrar var mycket engagerade i ortens missionskyrka, och var med då den nya, stora kyrkan byggdes. Den som syns så väl då man passerar genom orten. Jag var för övrigt en av de första som döptes i den nya kyrkan. Då var jag sexton år.

– När jag var tonåring startade föräldrarna tillsammans med några andra en förening som hette Kom till festen, en tältmötesserie sommartid med bland annat många barnaktiviteter.

– Därefter köpte föreningen Eksjö camping och förvandlade den till en kristen

ENGAGERAD. Det händer mycket i Mikaelsskyrkan som lockar unga. Andreas Axinge känner sig nöjd när ungdomar hittar en plats i kyrkan.

camping där jag jobbade på somrarna.

Så småningom kom Andreas att gå en ettårig bibelskola och sedan arbeta som så kallad ettåring och tvååring inom olika

Andreas fått gå en utbildning både till församlingspedagog och teaterpedagog på arbetstid.

– Jag har ju alltid varit intresserad av teater. Nu har jag en titel också, säger han glatt.

I PERIODER har Andreas lett teatergrupper. Och såväl han som hustrun Mia både skriver och regisserar pjäser samt är skådespelare. Det sistnämnda är en talang som Andreas haft stor nytta av i sitt arbete som församlingspedagog. Ett par gånger i månaden medverkar han i gudstjänsterna i Mikael med någon form av bibeldrama.

– Det är viktigt att förmedla det kristna budskapet på andra sätt än med ord, säger Andreas. Han tror också på de konkreta riternas betydelse. Exempelvis dopet och konfirmationen.

– Det var en konfirmand som frågade mig varför man egentligen ska konfirmera sig. Jag sa att det var ett tydligt sätt att svara ja till Gud. Ett slags giftermål. Och jag önskade konfirmanden lycka till med det äktenskap hon tänkte ingå. Hon gillade förklaringen faktiskt.

Ett sätt att konkretisera det kristna fredsbudskapet är projektet Tro möter tro. I det träffas ungdomar från kristna, muslimska och ortodoxa församlingar i Örebro för samtal och resor. Mikaelsskyrkan ligger nära flera invandrartäta områden och är med i nätverket FBHO – Framtiden bor hos oss – som samlar församlingar i mångkulturella och mångreligiösa områden över hela Sverige.

– I Tro möter tro har vi bland annat varit till judiska muséet i Stockholm. En

församlingar inom Missionskyrkan (numera Ekumeniakyrkan).

Steget var sedan inte långt till en fritidsledarutbildning. Den låg i Örebro där Andreas både hittade kärleken och sin väg framåt.

– Det är ett antal vägval i mitt liv som haft avgörande betydelse. Som mitt praktikal på fritidsledarutbildningen. Jag praktiserade på sjukhuskyrkan i Örebro, och den positiva bild jag fick då gjorde att jag sökte arbete inom Svenska kyrkan.

VIA ANSTÄLLNINGAR i ett antal församlingar runt om Örebro kom Andreas 2001 till Mikaelss församling där han omedelbart kände sig hemma.

– Jag stortrivs i Mikael. Här finns ett stort antal ideella som är mycket engagerade och har ett driv som jag gillar. Församlingen är ju relativt ny, och flera av dem som var med i starten är fortfarande aktiva. Vi har en god stämning och Mikael påminner faktiskt mycket om den frikyrka jag växte upp i.

Under åren i Mikaelss församling har

HISTORISK ROLL. Ingemar Söderström, tidigare kyrkoherde i Örebro pastorat, har skrivit en rad teaterstycken och Andreas Axinge har bland annat medverkat i "Olaus – krönikerspelet" som skrevs för reformationsåret 2017. Här i rollen som Gustav Vasa. FOTO: STEFAN ÖBERG

annan resa, som ingen av deltagarna nog glömmer, gick till koncentrationslägren i Auschwitz och Birkenau. Ungdomarna blev starkt påverkade av det de såg och hörde och uttryckte sina känslor i bland annat dikter.

– Några som själva bar på smärta från det de varit med om i livet fick jag sam-

tala med särskilt. Det blev hur som helst en jättebra resa, och jag hoppas att vi kan genomföra fler liknande projekt.

ATT LEDA konfirmandgrupper tillhör Andreas arbete. Men i Örebro samarbetar alla församlingar i hela Örebro pastorat om konfirmandarbetet vilket gjort det

bättre och roligare enligt Andreas.

– Vi har vänt trenden. Från att årligen ha haft cirka 140 konfirmander i hela stan har vi nu 250.

Mellanstadiebarnen ligger också Andreas varmt om hjärtat och det är inte bara i Bibeläventyret han möter dem.

– Torsdagseftermiddagar har vi något

PLATS PÅ SCEN. Andreas Axinge är utbildad teaterpedagog och har i perioder lett teatergrupper. Både han och hustrun Mia skriver och regisserar pjäser samt är skådespelare. En talang han även haft nytta av i jobbet som församlingspedagog.

vi kallar 52:ans fritidsgård. Då kommer man till Mikaelsskyrkan från den vanliga fritidsgården för en timmes pyssel, dans, innebandy med mera i kyrkan. Jag tycker att det är viktigt att vara känd bland ungdomarna så att de vet att de är välkomna till kyrkan och vågar ta sig över tröskeln och gå hit.

Vad är det då som kyrkan har som du vill förmedla till barnen och ungdomarna?

– Jag vill att ungdomarna ska få möta Gud inte bara genom ord. Här kommer konkreta saker som vandringar, korstecknet, ikoner med mera in. Och jag vill ge ungdomarna möjlighet att få prova på det här med bön.

Den egna gudsbilden formades ur en barnatro.

VÅRT ATT VETA

Rött hus med vita knutar

NAMN: Andreas Axinge

YRKE: Församlingspedagog i Mikaelss församling i Örebro. Även utbildad teaterpedagog.

ÅLDER: Nyss fyllda 50 år – blev ingen födelsedagsfest på grund av pandemitiderna.

FAMILJ: Hustru Mia och sonen Kristian, 9 år.

BOR: I en röd stuga med vita knutar sju kilometer öster om Örebro.

– Det känns som om jag haft den sedan jag föddes; jag växte helt enkelt in i den. Jag ser Gud som en kärlekspartner. Någon

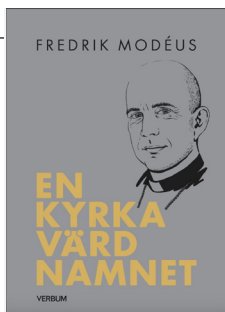
som går bredvid och delar mina intressen.

– Bibeln är inte en okomplicerad bok. Den är snarare jättekomplicerad. Men till skillnad mot i frikyrkan är frågorna lika viktiga som svaren i Svenska kyrkan, och det tycker jag om för jag har inget problem med att leva lite i ovisshet.

När känner du dig nöjd med det du gjort i ditt arbete?

– Det kan vara när jag genomfört ett läger med ungdomar som haft svårt att passa in någonstans men som hittat en plats i kyrkan. Det kan handla om ensamkommande unga som för första gången på länge fått sova i en egen säng och fått maten serverad vid bordet.

– Eller när jag läser böner och dikter som konfirmanderna lämnat efter sig. ■

■ En kyrka värd namnet

(Verbum, 2021)

Fredrik Modéus

En biskops analys av läget

Biskop Fredrik Modéus nyttgivna herdabrev relaterar kyrkans uppdrag till en bred analys av vår komplexa samtidskultur. Kraftigt försvagad allmänskunskap om kristendom sida vid sida med tecken på andlig längtan och nyfikenhet på kristen tro. En tilltagande pluralistisk situation där olika religioner behöver lära sig dela samma plats. Ett utmanande läge i många svenskkyrkliga församlingar där de som samlas till gudstjänst blir allt färre.

Modeus gensvar är en kyrka som inte spelar ut olika aspekter av kyrkans uppdrag mot varandra utan i många frågor odlar ett både och. Både öppenhet och tydlighet, både utåtriktning och djupare sökande inåt mot trons källor, både satsningar på dem med sporadisk relation till församlingen och ett kyrkoliv med

plats för dem som längtar efter fördjupad gudstjänstgemenskap.

Därtill efterlyser Modéus en offensivare kyrka som inte bara genererar mötesplatser i allmänhet, utan kan "tala sant om livet och tydligt om tron". En kyrka som exempelvis i religionsfrihetsdiskussionen försvarar varje människas rätt till tro.

Modéus skriver i hög grad in sig själv i texten. Det har det goda med sig att man som läsare kommer nära författaren. Emellanåt innebär det dock att hans personliga position i olika frågor hamnar i blickfånget, vilket då riskerar ta visst fokus från frågan om kyrkans väg framåt.

En kyrka värd namnet är läsvärd – en kyrkoledares lägesanalys med en hel del riktningvisare som ger impulser för vidare reflektion.

JAN ECKERDAL

■ Skapande bibelsamtal

(Argument, 2021)

Anders Hedman,
Astrid Ståhlberg

■ Bibelsmedja, kreativ bibelläsning i grupp

(Argument, 2021)

red: Nicklas From, Marit Norén, Johanna Olofsson

Olika sätt att läsa Bibeln ihop

Jag har läst två böcker om kreativa sätt att mötas kring en bibeltext. Två böcker som vill hjälpa till att sätta bibeltexter i nytt ljus genom skapande övningar. Två böcker som båda betonar vikten att få prova sig fram, att bli lyssnad på, och att få näring åt sin nyfikenhet och upptäckarlust.

Så lika och ändå så olika. Enkelt uttryckt så betonar den ena boken "tänk så här" och den andra boken "gör så här".

Skapande bibelsamtal betonar vikten av att bibelsamtalsledaren läst in sig på texten och har ansvar för att även kunna möta det som är besvärligt och skaver. Boken förlitar sig mycket på att läsaren själv är förtrogen med den pedagogiska processen.

Bibelsmedja å sin sida riktar sig till både den med pedagogiska grundkunskaper och den utan, det spelar ingen roll om ledaren själv förstår bibeltexten. Den är i stället en mycket tydlig metodbok med detaljbeskrivna övningar och färdiga kursplaner.

Själv blev jag förtjust i *Skapande bibelsamtal*, jag blev inspirerad och fick genast en känsla för hur jag skulle kunna använda och även utveckla övningarna i de grupper jag möter. Jag uppskattar flexibiliteten i presentationen och känner mig respekterad som pedagog.

Men, vilken bok man föredrar är en smaksak. I slutändan vill båda böckerna samma sak: öppna Bibeln för fler. Med nyfikenhet, kreativitet och tillit till bärkraften i sina egna tankar.

AGNETA LARSSON

Mänskligheten i ett rymdäventyr

■ Exodus

(Ekström & Garay, 2021)

Janne Manni

Exodus är det latinska namnet på Andra Mosebok som beskriver judarnas uttåg ur Egypten. I denna

science fiction-roman återspeglas uttåget som en flykt från jorden.

Det är den första boken i en triologi av Janne Manni, tidigare präst på Stiftsgården Stjärnholm.

Det som slår mig genom hela boken är att den på något sätt är skriven som en film, som när romanen är skriven efter filmen. Det kan kännas som om det ibland saknas "information" eller steg i berättelsen, fast det gör egentligen inte så mycket. Boken kan nog helt enkelt fungera mycket bra som film.

Förlaget beskriver boken som en berättelse "som förenar historia, religion och äventyr" och det stämmer. Du får följa några vänners resa genom tid, rum och universum för att rädda mänskligheten från sig själv. Eller...?

Jag gillar i och för sig boken, men är inte så förväntansfull på fortsättningen. Jag tror inte jag kommer att läsa dem.

PIA ANDERSSON

Konfirmandbibeln 3.0

Konfirmandbibeln 3.0 (Verbum, 2021) är framtagen för att kommunicera med unga människor som inte är välbekanta med Bibelns texter. Konfirmanderna får utrymme att göra Bibeln till sin egen och får vägar in i bibelberättelserna. Skaparna av Konfirmandbibeln är Fredrik Beverhjelm och Rickard Bonnevier.

Kokbok når fler

"Kokbok för diakoni" kommer i augusti i tryck på Argument förlag. "Receptsamlingen" bidrar till att utveckla det diakonala förhållnings-sättet i församlingen, med särskilt fokus på barnverksamhet. Kokboken är ett av flera resultat av projektet Fokus diakoni som Strängnäs stift drivit under 2018-2020.

Värd i Guds tjänst

Rollen som kyrk- och gudstjänstvärd är viktig och mångfacetterad. För att du tryggt ska kunna utföra dina uppgifter och vara en klok vägvisare och stöttepelare, får du handledning via denna bok av Ulf Lindgren (Verbum, 2021).

"Herre Gud - jag är förälder"

... så heter podden om trygghet, anknytning, förskolebarns utveckling och föräldraskap med Mats Ekerbring och Peter Kempe, **Örebro pastorat**. Sju avsnitt som du hittar på Spotify, Soundcloud och pastoratets webb.

Visa ditt bröllopsfoto i domkyrkan

Strängnäsborna kan bli en del av sommarutställningen *Ändå älskar jag dig*, 20/6 - 31/8.

Bröllopsfoto skickas till

Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö. Utställningens tema är kärlek av olika slag och bröllopsfotona blir en del. Titta in och se!

Gå på sångstig

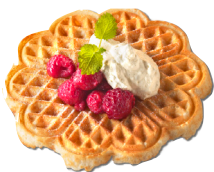
Vid **Axbergs församlings** fyra kyrkor finns sångstig med 12 "sångkort" med en text, bild och QR-kod. Familjer går sångstigen, letar sångkort och sjunger med tillsammans.

Kom på andakt

Kvismare församling bjuder i sommar in till öppen kyrka med andakt vecka 25-34. Onsdagar kl. 14-16 i Gällersta kyrka. Torsdagar kl. 10-12 i Stora Mellösa kyrka och kl. 14-16 i Norrbyås kyrka.

Inled veckan med våfflor

Våffelmåndagar med **Olaus Petri församling, Örebro**. Måndag 7/6, 14/6, 21/6 och 28/6 kl. 11-13 äter du våffla med sylt och grädde samt kaffe/te/saft för en liten summa på Sofiagatan 2, Örebro.

Cafékvällar

Tillsammans med Tallstigskyrkan och Finnerödja hembygdsförening ordnar **Bodarne pastorat** cafékvällar med underhållning onsdagar kl. 18 i vid hembygdsgården (start 7/7). Ta med eget fikabröd så finns kaffe, saft och te på plats.

1 x 2 - lek och gå

Knista församling

hälsar extra välkommen till lekparken vid Hidinge nya kyrka. I postlådan vid lekparken finns tipslappar och pennor för en rolig tipspromenad runt kyrkogården och det finns också en grill du kan använda.

Mervärde i andra hand

I Odensbacken (Örebro-vägen 6) finns *Kyrkornas andrahandsbutik*. Här kan du handla secondhand på lördagar kl. 10-13. Butiken drivs av **Asker-Lännäs pastorat** ihop med andra kyrkor i bygden.

Kyrko-underhållning

Lerbo kyrka i **Katrineholmsbygdens församling** får både en yttre och inre renovering. Till en början ska den yttre fasaden gås igenom och bli klar i september.

Musik och poesi

I Sofia Magdalena kyrka i **Askersund-Hammars församling** kan du varje torsdag kl. 11.30 hela sommaren (start den 10 juni) lyssna på musikprogram med diktläsning.

Live(streamad)

Livestreamad somarmusik från **Katrineholmsbygdens församling**. Åtta konserter med olika teman. På webben hittar du tema, tid och länkar.

Vandra till kyrkoruin

Efter högmässan söndagen den 29 augusti kan du följa med **Åker-Länna församling** på pilgrimsvandring till Årja kyrkoruin. Samling vid Åkers kyrka kl. 13 och vandringen är cirka 5 km, medtag picknick.

Kyrkogårdsvandring

Onsdag 7/7 kl. 13 blir det en historievandring med bland andra Björn Kallner på Saby begravningsplats i **Salems församling**. Start i kapellet.

Kärlek på midsommar

På midsommarafton den 25 juni har **Turinge-Taxinge församling** drop-in-vigsel mellan kl. 10-15 i Taxinge kyrka. Präst, musiker, vaktmästare och solist finns på plats. Dock måste förbokning ske via expeditionen.

Musik i sommar

I **Rönö församling** bjuder man i sommar in till "Sommarmusik". Varje söndag kl. 19 från 27/6 till 25/7. Kolla in hemsidan för mer information.

Älska utfika

Fika i Prosten Pihls trädgård, **Nyköpings församling**, hela sommaren. Cafét har öppet när vädret tillåter, kl. 13-15.30.

FÖLJ MED OCH BE

Bön för Mellanöstern

*O Gud, vårt ljus och vår räddning,
Din nåd vilar över jorden och uppenbarar rättvisa för
alla nationer.
Se med barmhärtighet på händelserna i Mellanöstern
och kom med din tröst till alla drabbade, oroliga, rädda.
Vägle regionens ledare
med ditt eviga ljus,
och välsigna dem med alla goda gåvor
genom Fridsfursten,
din son Jesus Kristus, vår Herre.
Amen*

Rowan Williams,
tidigare ärkebiskop av Canterbury

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgå-gemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

VECKA 23 + VECKA 31

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Ylva Evensen.
Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden.

VECKA 24 + VECKA 32

Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren.
Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa.

VECKA 25 + VECKA 33

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Pernilla Parenmalm.
S:t Ansgar, Tunafor, S:t Johannes, Västra Rekarne, Torshälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshtula, Kafjärden och Stenkivsta-Ärla.

VECKA 26 + VECKA 34

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Tomas Rådehed.
Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

Knista kyrka

VECKA 27 + VECKA 35

Södra Närke kontrakt, kontraktsprost Jimmy Åkerfeldt.
Askersund-Hammar, Ramundeboda, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby, Sköllersta, Lerbäck, Snavlunda, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och Kvismare.

Snavlunda kyrka

VECKA 28 + VECKA 36

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath.
Grödinge, Sorunda, Ösmo-Torö, Nynäshamn, Salem.

VECKA 29 + VECKA 37

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Markus von Martens.
Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

VECKA 30 + VECKA 38

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Thore Rosenberg.
Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

Tema

Färdplan
för klimatet

Målet för Svenska kyrkan är att vara klimatneutral senast år 2030 och att lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatkrisen.

Hur ska vi minska den globala uppvärmningen och förändra värderingar? Vi börjar med oss själva.

**Klimatkrisen:
Skuld och frihet
till ansvar**

**Fördjupningstext
av Fredrik Seltman
på sidan 20**

Gå från ord till

Budkavlen om klimatet ska bäras till

Den 18 juli startar en lång pilgrimsvandring vid klosterkyrkan i Vadstena. Vandringen ska gå genom Europa och avslutas i Glasgow i England, lagom till klimattoppmötet COP26 i början av november.

VADSTENA PILGRIMSCENTRUM har tillsammans med Linköpings, Växjö och Lunds stift fått uppdraget att organisera vandringen "Walk for future" som en del av Svenska kyrkans "Färdplan för klimatet". Syftet är att sätta klimatet främst på agendan igen.

Walk for future vandrar med en uppmaning till alla människor, inklusive oss själva, att ta jordens klimattillstånd på allvar.

– Vi behöver alla ta ansvar och agera nu för att hejda den globala temperaturökningen - individer, föreningar, kyrkor och företag. Vi måste hjälpas åt att förändra vårt sätt att leva för att uppnå noll-utsläpp av växthusgas senast år 2050, säger Emilia Bergius, klimathandläggare på Strängnäs stift.

Vandringen blir därför både en protest och en inre pilgrimsresa i våra egna liv.

Det som från början var tänkt som en stor vandring där människor kunde ansluta på långa eller korta delar av sträckan blir nu till en kärntrupp

PÅ NYA VÄGAR. Pilgrimsvandringar är del av höst kan du symboliskt vandra med till topp-

på åtta personer med diakon Annika Spalde i spetsen. De vandrar hela vägen från Vadstena till Glasgow med budkavlen som innehåller ACTs krav som ställs till världens beslutsfattare samt uppmaningar som riktas till oss själva att leva hållbara liv. (se nedan)

På www.walkforfuture.se finns information, tips och idéer.

PIA ANDERSSON

Act Alliance krav på världens beslutsfattare

- Regeringarna måste använda politik och lagstiftning för att uppnå globala nollutsläppsnetto senast 2050, med högemitterande länder som tar ledningen när det gäller att minska sina utsläpp omedelbart.
- Världens regeringar bör verka för fossilneutrala naturbaserade klimatlösningar, särskilt lösningar som bidrar till starkt motståndskraft hos samhällen, inklusive för ursprungsbefolkningar i klimattillstånd.
- Klimatfinansiering måste omedelbart och avsevärt förstärkas för fattiga och utsatta länder och samhällen som drabbas hårdast av klimatkrisen.

handling

toppmötet

den kristna traditionen – i vår tid har de också blivit en del av miljörörelsen. I sommar och mötet om klimatet i Glasgow, England.

FOTO: MIRIAM ARREBÄCK

Vandra på hemmaplan - varje steg räknas!

Samtidigt som vandringen från Vadstena till klimatmötet COP26 i Glasgow kan du ordna egna lokala "Pilgrim's Walk for Future".

Strängnäs stift har tagit fram ett enkelt stödmaterial för egna pilgrimsvandringar i församlingen. Det finns bibeltexter att läsa, psalmer att sjunga och en hel del att reflektera kring under vandringen, som har sju stopp. Eller lägg upp en vandring på egen hand på temat klimatet.

Registrera gärna hur långt ni vandrar på intranätssidan där också materialet och informationen finns internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift/walk. Där kan vi sen på en karta se om vi tillsammans kan "gå" till Glasgow, eller hur långt vi kommer...

PIA ANDERSSON

KLARA, FÄRDIGA, GÅ.

Låt idén bli verklighet

Har du en idé för din församling till ett projekt inom ramen för Svenska kyrkans färdplan för klimatet?

Prata då med Strängnäs stifts miljö- och klimathandläggare Emilia Bergius och få hjälp att förverkliga idén. Blankett för projektansökan hittar du på internwww.svenskakyrkan.se. Emilia Bergius kan ge råd i samband med att mallen ska fyllas i och det är till henne som ansökan ska skickas.

En grupp på nationell nivå bereder sedan projektidéerna utifrån deltagarnas kompetenser och de olika bedömningskriterier som kyrkostyrelsen har antagit. Det är generalsekreteraren som beslutar om tilldelning av medel.

Ansökan om projektmedel för 2021 ska vara inskickat till Strängnäs stift den 14 september.

Fira Skapelsen i gudstjänsterna

Skapelsetid är ett initiativ där kyrkor och samfund över hela världen i gudstjänster lyfter frågor som rör vårt förhållande till skapelsen.

Skapelsetid inleds den 1 september och pågår till den 4 oktober, men materialet kan användas under hela året. Inspiration för församlingen med bland annat böner, gudstjänstordning och andakter för *Skapelsetid*: internwww.svenskakyrkan.se/hallbarhetsportalen/skapelsetid

Ta 400 steg på stiftsgården

I slutet av september blir det två kursdagar på **Stiftsgården Stjärnholm** för att fördjupa samtalen kring ämnet att fira gudstjänst med klimattänk.

Redan i maj firades en skapelsemässa på stiftsgården. Kontakta gärna Magdalena Johansson, kaplan på Stjärnholm, för att ta del av idéer och upplägg.

"400 steg för klimatet" är en enkel vandring att gå själv eller flera tillsammans med i stiftsgårdens park, med **viktigt att veta** och **reflektionsfrågor** kopplade till Färdplan för klimatet.

Klimatfrågan är existentiell och andlig

I *Färdplan för klimatet* tar Svenska kyrkan på sig att lyfta andliga och existentiella aspekter av miljöfrågan samt att uppnå klimatneutralitet för den egna verksamheten till år 2030. Utgångspunkt är *Biskopsbrevet om klimatet* som Svenska kyrkans biskopar skrev 2014 och som reviderades 2019. Finns som pdf på: internwww.svenskakyrkan.se/hallbarhetsportalen/teologi. Där finns också en samtalsguide (Sensus) för nedladdning.

Färden har börjat

”Svenska kyrkans färdplan för klimatet” har tre effektmål att nå till år 2030:

KLIMATNEUTRALITET

Svenska kyrkan ska vara klimatneutral senast år 2030, det vill säga inte lämna något nettobidrag till den globala uppvärmningen. Målet ska till största delen nås genom utsläppsminskningar inom vår egen verksamhet. Detta är till exempel produktion av effektiv energianvändning, produktion av förnybar el och fossilfria tjänsteresor.

FÖRÄNDRADE VÄRDERINGAR

Svenska kyrkan ska verka för den värderingsförändring som vi som mänsklighet behöver åstadkomma och lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatkrisen. Detta ska bland annat ske genom att integrera klimatarbetet i kyrkans uppdrag.

KLIMATRÄTTVISA

Svenska kyrkan ska stärka stödet till de människor som drabbas mest av klimatförändringarnas effekter trots att de bidragit till dem allra minst. Detta kommer till exempel att ske genom Act Svenska kyrkan och andra samarbetspartners.

Planen antogs av Kyrkostyrelsen den 19 december 2019 och den är antagen av Strängnäs stift.

Kyrkomötet har anslagit 25 miljoner kronor per år i tre år till klimatsatsningen. Anslaget delas i två delar: 11 miljoner kronor ska fördelas lika mellan stiftet och användas till personella resurser. Resterande 14 miljoner fördelas av kyrkostyrelsens arbetsutskott.

ETAPP 1
2022

Vägen till rättvisa, ändrade värderingar ...

- Svenska Kyrkans klimatarbete fördjupas och integreras i arbetet inom Kyrkornas Världsråd, Lutherska Världsförbundet, europeiska fora samt Sveriges Kristna råd. Speciellt kring ”skapelsetid” och pilgrimsvandringar i anslutning till viktiga klimatomöten samt samarbeten med våra europeiska systerkyrkor kring Europas klimatutmaningar.

- Till 2022 kommer metoder/material/utbildning/stöd för djupare integrering av klimatfrågan så att församlingarnas konfirmandarbete, gudstjänst, bön, samtal och sång kan växa till kraft och engagemang för skapelsens framtid.

- Till 2022 kommer ett arbete för att fördjupa samarbetet mellan klimat och pilgrimsarbetet ske, till exempel i form av material för vandringar samt former för reflektion/retreat.

- 2022 ska Act Svenska kyrkan ha säkerställt att risker för miljön och negativ klimatpåverkan minimeras och arbetat fram handlingsplaner. Påverkansarbetet för klimaträttvisa ska ha stärkts, i samarbete med Act Svenska kyrkans globala nätverk och de samhällen/grupper som redan idag lever med störst risk och utsatthet.

- Till 2022 ska *Skapelsetid* (Season of Creation), en tid för bön och handling för skapelsen, som firas av kyrkor över hela världen, även vara känd och firad inom Svenska kyrkans församlingar och pastorat.

- Till 2022 kommer varje stift, med utgångspunkt i *Ett biskopsbrev om klimatet* genomföra samtal om klimatkrisens andliga och existentiella aspekter med ideella, förtroendevalda, anställda, och människor vi möter och verkar tillsammans med.

Synergieffekt

Färdplanen kommer bland annat att bidra till ett flertal mål i Agenda 2030
www.svenskakyrkan.se/agenda2030

Andlig hållbarhet

Lika viktigt som de mätbara målen är också att bidra till en värderingsförändring i samhället i synen på klimatkrisen.

I färdplanens inledning står: "Klimatkrisen är andlig och existentiell, eftersom den berör våra innersta känslor, värderingar och vår relation till Gud. Vi behöver förändra, men också förändras.

Nyckelfrågor är hur vi ser på vår relation till Gud, vår roll i skapelsen och vårt ansvar för varandra och rättvisa mellan generationerna."

Vägen till målet delas upp i etapper där den första sträcker sig till slutet av 2022. Inför varje ny etapp utvecklas nya etappmål.

**ETAPP 2
2026***... och klimatneutralitet*

Exempel på några av de mätbara etappmålen för 2022

ENERGIANVÄNDNING

Till 2022 ska

- energianvändningen minska med 10 % (basår 2017)
- eldningsolja och fossil naturgas i princip vara utfasade
- alla enheter ha gjort aktiva val av förnybar el och fjärrvärme, där så är möjligt
- klimatpåverkan från byggnadernas energianvändning halveras jämfört med 2017.

FÖRNYBAR EL

Idag bidrar Svenska kyrkan till förnybar energiproduktion genom egenproduktion, direktinvesteringar och uthyrning av mark till energiproducenter. Till 2022 ska

- konkreta förslag föreligga om hur produktionen av förnybar el kan utökas
- olika ramavtal för installation av solceller finnas
- 2-3 större projekt för produktion av förnyelsebar el vara under utveckling.

RESOR OCH MASKINER

Svenska kyrkan ska på ett tydligt sätt bidra till omställningen till fossilfria transporter och minska utsläppen från egna resor. Till 2022 ska

- en ökad andel församlingar och pastorat använda sig av digitala möten
- 20 % av församlingar och pastorat ha laddplatser.
- minst 40 % av de bilar som enheterna äger eller leasar kunna drivas fossilfritt
- minst 60 % av enheterna ha interna resepolicyer som främjar ovan nämnda insatser och styr mot fossilfria färdssätt.
- det finnas ett strukturerat arbete för att fasa ut arbetsmaskiner/verktyg som drivs med fossila bränslen samt hållbar och klimatsmart förvaltning av mark/kyrkogårdar.

INVESTERINGAR

Till 2022 ska

- anslutning till Svenska kyrkans nationella och/eller regionala ramavtal, inom avtalskategorier med särskild klimatrelevans, fördubblas
- behovet av ytterligare ramavtal med särskild klimat- och hållbarhetsnytta inventeras och upphandlingar inledas
- en utbildning i klimat- och hållbarhetsgranskning vid inköp tas fram
- en utbildning om hållbara investeringar tas fram.
- ökade investeringar i så kallade impact-fonder inklusive ökad anslutning till ramavtal för gröna obligationer ska
- samverkan med andra investerare och inköpare för att skapa stark efterfrågan på hållbar produktion och konsumtion.

SKOG OCH MARK

Till 2022 kommer en gemensam metod för redovisning av utsläpp och upptag av växthusgaser att implementeras inom prästlönetillgångarna för att kunna följa klimatarbetet och dess förbättringar. Samtliga åtgärder för klimatnyttan ska balanseras mot biologiska, ekonomiska, sociala, andliga och existentiella värden.

PLT ska till exempel

- som markägare, projektör och kapitalförvaltare verka för ökat träanvändande i byggnationer.
- fortsätta att driva på investeringar i sol- och vindkraft.
- i sitt skogsbruk sträva efter att tillvarata den brukade skogsmarkens produktionspotential för ökad klimatnytta.

BEREDD ATT GÅ LÅNGT. Pär Friberg utmanar kristna till ett större vardagligt engagemang i klimatfrågan. Boken som han skrivit tillsammans med Magnus Myrberg är tänkt som en hjälp att göra konkreta förändringar och att väva samman det med tro.

FOTO MAGNUS ARONSON

Klimatfrågan i fickformat

Kyrkoherde Pär Friberg flyttar ansvaret för skapelsen närmare vardagen

Med hjälp av Frälsarkransens pärlor och med pilgrimsvandringen som metod kommer klimatfrågan närmare den enskilda individen. Det är tanken med boken Hållbar vandring med Frälsarkransen.

FÖRFATTARNA PÄR Friberg och Magnus Myrberg föra samman individ och omvärld.

– Många intresserar sig för klimat-, miljö- och hållbarhetsfrågor idag, men det finns fortfarande

de som tycker att hotet om klimatförändring känns avlägset, säger Pär Friberg.

Den bärande tanken i boken är att människans inre liv och mognad hör samman med ansvarstagandet för skapelsen.

– Magnus och jag vill visa på drivkraften till förändring i vår tro och vår kallelse. Vår tro bidrar till hur vi ser på världen och oss själva.

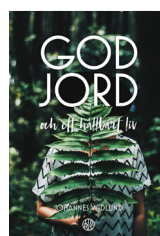
Pär Friberg är kyrkoherde i Daga församling med många års erfarenhet av pilgrimsarbete och Magnus Myrberg är teolog och lärare och har tidi-

Läs mer...

Miljö, luthersk tradition och andlighet

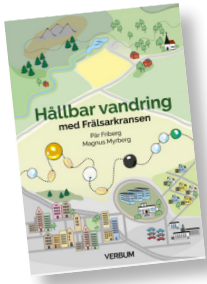
Med boken **Din är jorden – om Luther, andlighet och ekoteologi** (Artos, 2017) vill prästerna Emma Thorén och Thomas Stoor bidra till en ny medvetenhet om kyrkans och vårt ansvar som människor för den jord som är vårt gemensamma hem i universum. Hur vi som reformatorisk kyrka kan tänka kring skapelse och försoning.

Skapa drivkraft

I **God jord och ett hållbart liv** (Libris, 2021) försöker Johannes Widlund ge svar på de frågor vi behöver kunna besvara för att vända om till hållbart liv: varför, vad och hur?

Författaren förklarar hur vi med kärleken till Gud och hans skapelse som drivkraft kan skapa den förändring som måste ske.

EN ANDAKTSBOK. För vardagen eller som följeslagare på vandringen. Helena Wikströms illustrationer och formgivning gör att den funkar för båda delar.

gare arbetat som handläggare för hållbar utveckling i Stockholms stift.

Boken Hållbar vandring med Frälsarkransen (Verbum, 2021) riktar sig både till enskilda och grupper. För varje pärla finns två betraktelser med tillhörande reflektionsfrågor, en nyskriven bön, psalmer, bibelord och ordningar för andakt och mässa. Det finns också förslag på handling och konkreta tips på att börja förändringen hos dig själv. Det gäller allt ifrån pensionssparande och resor till bön.

– Det är lätt att det uppstår ett gap mellan våra värderingar och handlingar som hindrar engagemanget. Om man inte vill avstå från köttet, utlandssemestern eller bilen, då relativiserar man och säger ”Titta på USA, där minsann...” och så gör man ingenting.

– Vi har tillräcklig information för att inse allvaret i klimatkrisen, men har svårt att se konstruktiva vägar till förändring. Vi vill visa på alternativet, att det faktiskt går att göra skillnad.

PILGRIMSVANDRINGAR HAR traditionellt sett gått genom natursköna områden med betoning på harmoni och personlig återhämtning i skog och mark, men Pär lyfter fram vikten av att vandra i andra typer av miljöer.

– Det finns en poäng med att även vandra i tätort där många lever sitt vardagsliv och till platser där vi med våra egna ögon kan se hur vi har skadat naturen, som till exempel vid ett gruvbrott, ett kalhygge eller en försurad sjö. Där kan vi ställa oss frågan hur vi egentligen förvaltar vår skapelse? Har man en gång upplevt skapelsens skönhet kan det bli ingången till ett djupare engagemang och ett mer hållbart liv.

ELIN HENNINGSSON

Vi som är intelligenta förstår att det är fel att skräpa ned i naturen.

För er andra är det förbjudet!

Händer det nåt?

Egna solpaneler, maskiner som drivs med biogas och el samt utbildningen om klimatfrågorna. Det är några av de satsningar som förtroendevalda i Strängnäs stift lyfter i sitt miljöarbete.

Ulla-Britt Larsson, Nyköpings församling:

– Vaktmästarna använder eldriven bil, på kyrkogårdarna används maskiner som kan drivas med el eller RME-olja. Krematoriet använder RME-olja. Belysning i alla lokaler har **ledlampor** och en del är **rörelsestyrda**. På Nya kyrkogården kommer det med stor sannolikhet att sättas upp **solpaneler** men vissa frågor är inte lösta.

– Församlingen är **miljödiplomerade** i steg 1 och nästa steg kommer att återupptas efter sommaren.

Torbjörn Ahlin, Kumla pastorat:

– Kumla pastorat har länge satsat på **fossilfria drivmedel**. I dagsläget är det biogas och eldrift som gäller för våra fordon, maskiner och handverktyg. Sedan drygt ett år tillbaka producerar vi **egen el** på taken till våra ekonomibyggnader.

– Vi har gjort omfattande genomlysningar av hur vi använder energi i våra lokaler och då kunnat göra stora besparingar av el. All oljeeldning är sedan länge borttagen och ersatt med **fjärrvärme** (i huvudsak fossilfri) och i viss mån värmepumpar.

Jan Olov Karlsson, Katrineholmsbygdens församling:

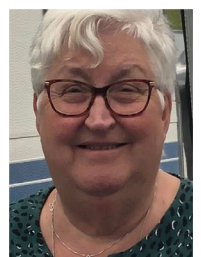

– Vi har miljömål, 2020-2025, som ligger till grund för vårt miljö- och hållbarhetsarbete. Svårt att välja ut något område vi satsat extra på, men om vi till exempel tittar på kyrkogårdarna så ska alla småmaskiner som går på bensin eller diesel bytas ut mot **batteridrivna maskiner 2023**. Blommor och binderier ska vara **komposterbara 2023**.

– Vi vill verka för att minska antalet mil som körs i församlingen, till exempel genom ett system för **samåkning**. Vi vill kartlägga kostnader och påverkan med resande.

Rose-Marie Jacobsson, Södertälje pastorat:

– De mål som finns i Färdplanen, som att se över energianvändningen, transporter och att få oss alla att tänka är något som ska **diskuteras** och **åtgärdas**. Vi ska arbeta med målen i hela pastoratet samt ha **utbildning** (som föreslås i första etappen.) På nästa kyrkoråd ska vi diskutera och planera för 2022. Det gör att vi sedan i församlingarna kan påbörja arbetet med att etappvis nå målen.

LUTHER SOM RESURS I KAMPEN MED

klimatsamvetet

BAKOM ORDEN

Fredrik Seltman är präst i Östertälje församling och doktorand i systematisk teologi vid Enskilda högskolan Stockholm.

I våndan över kopplingen mellan vår livsstil och miljöförstörelserna kan vi lära något av reformatorn Martin Luthers brottningskamp med sin egen uselhet avslöjad av kontrasten till Guds helighet.

Teolog Fredrik Seltman går till botten med den lutherska traditionens resurser i den ekologiska krisens tid.

Det är omöjligt att greppa, vare sig med tankar eller känslor, vad vi gör mot livet på jorden. Hur vi förstör förutsättningarna för livet som vi känner det. Greta Thunberg är en av miljontals röster som säger det vi redan borde veta, det som borde vara uppenbart och självklart. Orkar vi lyssna? Orkar vi agera?

Berättelserna i Bibelns inledande tre kapitel, om skapelse och syndafall, de handlar inte enbart om något som hände i en fjärran forntid. Det är också en insiktsfull beskrivning av vad som pågår just nu, vad du och jag är indragna i. Gud skapar ett paradys, ger oss allt vad vi behöver för att leva goda liv. Men misstron smyger sig in. Tanken: "Har Gud verkligen sagt..." (1 Mos 3:1) Kanske försöker Gud undanhålla något från oss? Och så bedrar vi oss själva och handskas vårdslöst med Guds goda gåvor, blinda för att allt det goda redan är oss givet.

Men för att nyansera: vår mänskliga strävan efter att få det bättre och bättre har haft både goda

och onda konsekvenser. Som Hans Rosling påpekade: det är gott hur utveckling har lett till lägre barnadödlighet och högre medellivslängd. I vårt anletes svett ska vi slita för vårt bröd (1 Mos 3:19), men genom teknologisk utveckling har vi lyckats föda en allt större världsbefolkning med allt färre arbetande inom jordbruket. Denna utveckling har emellertid alltid haft också onda sidor. Dels har sådant som industrialisering och digitalisering, kapitalism och marknadsliberalism alltid haft mänskliga förlorare. Dels har vår utveckling skett på bekostnad av själva livsmiljön på jorden, något mänskligheten länge var omedveten om, men som nu är ett vetenskapligt faktum.

Det som krävs av oss är en omvändelse och ett ansvarstagande av aldrig tidigare skådad omfattning. Allt behöver tänkas om, allt behöver omvärderas, hela civilisationen. Allt. Inklusive teologin.

Jag arbetar på en doktorsavhandling där jag söker resurser i den lutherska traditionen för hur vi skulle kunna försöka tänka och tala sant om Gud i den ekologiska krisens tid. Detta är vad teologi är: våra tankar och ord om Gud. Alla som någon gång reflekterat över Gud är därför teologer och teologi är en allmänmänsklig verksamhet. Sedan är det gott att några få av oss djupdyker och vrider och vänder och tänker tankar till slutet och bryter dem mot varandra.

DETTA ÄR viktigt eftersom teologi alltid, redan bland Jesu lärjungar och i Bibelns mångskiftande böcker, har varit något brokigt, heterogent. Eftersom levande Gud finns bortom våra ord och tankar behöver dessa ständigt på nytt revideras, allt eftersom de blir kantstötta och smulas sönder i

konfrontation med våra erfarenheter av skapelsen och dess skapare, allt eftersom horisonten förflyttas när vi själva rör på oss. Våra tankar och ord förmår aldrig helt uttrycka ens en annan människa. Hur mycket mer till korta kommer de då inte inför Gud? Men tack vare att Gud är en uppenbarande Gud som kommer oss till mötes i Jesus Kristus, ska vi alltid fortsätta försöka.

JU MER jag lär känna den lutherska teologin, desto mer upptäcker jag att den är vad som redan har format min tro och min praxis som kristen. Även när djupgående kunskaper om den saknas är den likväl inskriven i själva den genetiska koden i de församlingar i Svenska kyrkan som jag har varit en del av under mitt liv. I vårt kyrkliga DNA finns den starka betoningen av Guds nåd och kärlek. När vi förloerade barn besinnar oss och vänder hemåt, så står Gud tålmodigt där och väntar med öppen famn, om och om igen förlåtande. Men när vi stöter på svårigheter, när våra grundvalar skakar, så som de verkligen bör göra om vi sänker garden och tillåter allvaret i klimatförändringarna och den ekologiska krisen att sjunka in – då skakar även grundvalarna för vår gudstro. Hur skulle Gud kunna älska oss villkorslöst och acceptera oss som vi är när vi har del i förkastliga strukturer? När vi är medskyldiga till de processer som håller på att utrota stora delar av livet på jorden?

Men, invänder kanske någon, kan vi som enskilda verkligen hållas ansvariga för synd som alla har del av, som är inbyggd i själva samhället? Kan jag sägas bära skuld för de oavsiktliga konsekvenserna av att jag lever ett vanligt liv, som alla andra omkring mig? Nej, svarar många sekulära, moderna människor. Men teologer har brottats med denna fråga ända sedan Augustinus dagar, och ofta landat i svaret att det är rätt och riktigt att vara och en av oss erkänner vår skuld – vår egen del i världens bortvändhet från Gud – också i den mån denna är strukturell och allmänmänsklig.

INTET NYTT under solen, som predikaren skriver. Den brokiga teologihistorien är en kakafoni av röster där de flesta goda insikter har anats av andra och tidigare. Även om intellektuell hederlighet kräver av oss att vara på vår vakt mot anakronismer, mot att okritiskt göra alltför långtgående jämförelser mellan vår tid och andra perioder i historien, vill jag ändå hävda att vi i vår brottningskamp med kopplingen mellan vår livsstil och miljöförstörelserna kan lära något av reformatorn Martin Luthers brottningskamp med sin egen uselhet exponerad i kontrasten till Guds helighet. Luther plågades av Anfechtung, av en smärtsam insikt om sina egna

tillkortakommanden. Att vara en reflekterande, kännande, älskande människa idag bör, enligt min mening, innefatta att anfäktas av vårt överskridande av de planetära gränserna och dess konsekvenser. Lagen dömer oss, den dom som står inskriven i våra hjärtan. Vi drar dom över oss själva. Denna dom är en Guds dom. Gud vore inte all godhets gud utan att vredgas det vi alla redan inser är rätt och riktigt att vredgas över, och utan att döma ond-

”Det som krävs av oss är en **omvändelse** och ett ansvarstagande av aldrig tidigare skådad omfattning. **Allt behöver tänkas om**, allt behöver omvärderas, hela civilisationen. Allt. Inklusiv teologin.”

skan och synden. Vi är syndare. Vi är dömda.

Det förlösande för Luther var insikten att Guds rättfärdighet inte bara är en rättfärdighet som dömer oss genom att belysa vår synd. Den är också en rättfärdighet som spiller över, som kommer syndare och gudlösa till del. Guds rättfärdighet som ges genom Jesus Kristus upprättar, helar, försonar. Den gör oss syndare rättfärdiga och möjliggör relation där vi har klippt band och vänt rygg, krökt in oss i oss själva. Men fastän rättfärdiggjorda förblir vi på samma gång syndare.

MÅNGA HADE svårt ta till sig Luthers mörka människosyn redan i hans samtid. Däribland humanisten Erasmus som i så mycket annat var Luthers meningsfrände. Upplysningstidens optimism och framstegstro innebar att Luthers position blev allt mer svårhävdad. Stora delar av den västerländska teologin slutade tala om oss människor som i grunden fördärvade och syndiga, ja, om synd överhuvudtaget. Detta skapade ett vakuum som delar av väckelserörelserna fängade upp. Där talades det om synd, men inte som reformatörerna gjort om synd som en fortsatt grundläggande del av den mänskliga existensen också när Guds rättfärdighet spillts över på oss människor. Istället fokuserades det i dessa strömningar på de enskilda synder som den rättfärdiggjorda människan skulle bryta med. Istället för att tala om oss alla som på samma gång syndare och rättfärdiggjorda drogs så en skarp gräns upp. På ena sidan gränsen: syndarna, de som är kvar i den fallna världen. På andra sidan: de frälsta, de som lämnat världen bakom sig, den sanna

kyrkan, gemenskapen av de tillräckligt innerligt troende.

Styrkan i den lutherska tradition jag här vill slå ett slag för, det är att den söker tala sant om Gud genom att tala dialektiskt. Dialektik, det är att tala i termer av både och, samtidigt, i dynamisk spänning. Inte ett statiskt antingen eller. Inte antingen syndare eller rättfärdiggjord, utan både och. Inte antingen värld eller kyrka, utan både och. Inte antingen lag eller evangelium, utan både och. Lagens ord anklagar oss och dömer oss. Vad vi gör mot

”Lagens ord anklagar oss och dömer oss. **Vad vi gör mot skapelsen är oförsvarbart.**”

skapelsen är oförsvarbart. På samma gång, utan att upphäva lagen, drabbar evangeliets ord oss med hela kraften från Jesu försoningsgärning. Det glada budskapet är den rättfärdighet som kommer till oss utifrån: Kristi rättfärdighet, som blir vår, utan att vi har förtjänat den och utan att vi någonsin kan bli självgoa över den. Lag och evangelium, dessa är Guds två händer. Lagen är Guds hand på skapelsens plan. Med hjälp av den är Gud verksam i hela mänsklighetens gemensamma liv, oavsett enskilda människors tro. Genom den driver Gud mänskligheten, tvingar den att göra rätt.

Om nu vi jordiska föräldrar förstår att bli arga över våra barns felsteg utan att ge efter en tum i vår kärlek till dem, hur mycket mer förmår då inte Gud utföra sitt verk med två samspelade händer? Detta är inte detsamma som att Gud skulle sända oss det onda för att uppfostra oss. Men det finns något sådant som rätt och fel, ont och gott, och i detta är Gud inte en konflikträdd curlingförälder som sopar under mattan. Gud tar ställning. Gud tar synden på allvar.

DEN RÄTTFÄRDIGHET Gud skänker oss helt utan att blicka mot någon meritlista, den är inte en självupptagen rättfärdighet, som syftar till att den enskildes själ ska räddas från den här världen, till ett paradiset bortom detta. Visst har vi ett hopp om ett liv bortom detta, men i Bibelns antydningar kring detta betonas kontinuiteten mellan den

na värld och nästa, och det talas om kropparnas uppståndelse, inte själarnas. Paulus skriver att våra kroppar nu är fröer till de kroppar vi ska få. (Rom 15) Den uppståndne Jesus bär fortfarande sår, och gör samma saker efter sin uppståndelse som innan den: han umgås med lärjungarna, promenerar med dem, undervisar dem. Han till och med åter tillsammans med dem. Hela skapelsen ropar som i födslovåndor, för den ska befrias ur sitt slaveri under förgängelsen. (Rom 8) Det är ondskan, synden och döden som ska förgås, inte det sprudlande livet i skapelsen som skaparen såg var gott. Allt det goda kommer att förvandlas, medan själva förgängligheten kommer att förgås. Men det undantar oss inte skyldigheten att alla göra vårt yttersta för att här och nu bidra till den omvändelse som krävs, globalt och lokalt, kollektivt och individuellt. Den som är mån om växterna kan inte vara vårdslös med fröna.

OM VI syndar på nåden, om vi använder vår rättfärdighet inför Gud som bedövningsmedel som gör oss okänsliga för anfäktelsen från klimatförändringarna, om vi använder Kristi försoningsgärning som en snuttefilt som besparar oss omvändelsens möda och vänder vår blick bort från den här världens nöd – då har vi kört i det ena diket. Om vi å andra sidan blir handlingsförlamade av klimatångest och vår egen otillräcklighet – då har vi kört i det andra diket. Det ena diket är att vara dövt för lagen, och därför synda på nåden. Det andra diket är att vara dövt för evangeliet, vilket bör sporra vår omgivning att förkunna det desto mer, i ord och handling, kärlek och omsorg.

Båda dikena innebär att vi sviker skapelsen, och i förlängningen skaparen, eftersom de hindrar oss från att agera. För vad världen behöver är att vi på samma gång är anfäktade av klimatförändringarna och befriade till handling genom förtröstan på den rättfärdighet Gud har skänkt oss helt oavhängigt vår synd och våra ansträngningar. Detta är den poäng Luther gör i Om en kristen människas frihet: Inför Gud är vi, genom den rättfärdighet som skänks oss, helt fria. Men inför skapelsen är vi tack vare denna frihet helt förbundna att ta ansvar, att agera. Den frihet rättfärdiggörelsen ger är en frihet till ansvar. Låt oss för Guds och världens skull sätta fart.

Biblioteket flyttar in i Hölö kyrka

Hölö bibliotek har stängt för renovering och har därför fått en "filial" i kyrkan. Det är framförallt barn- och ungdomsböcker men även lite vuxenlitteratur som finns i bokhyllan.

– Vi har ett mycket gott och givande samarbete med biblioteket i **Hölö**, berättar kyrkoherde Åsa Lindgren. Man vill gärna att vi har bibliotekshyllan permanent hos oss även efter renoveringen.

Bibliotekarierna byter böcker och kommer även att ha högläsning för barnen.

– Jag blev så glad över erbjudandet att ha bibliotekshyllan i kyrkan för vi älskar böcker och har ju "böckernas bok", Bibeln. Vi uppmanar gärna till läsning.

Församlingen hoppas att man vill slå sig ner och läsa inne i kyrkan eller kanske på en bänk på kyrkogården.

PIA ANDERSSON

Arton minuter teologi

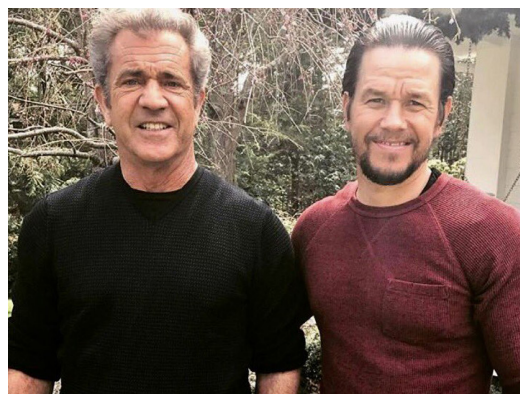
"Teo talks" är föreläsningar på max 18 minuter om ämnen som får talarnas "hjärta att sjunga". Som det populära konceptet Ted talks, men med teologisk tonvikt.

Teo talks är ett samarbete mellan Svenska kyrkan i Umeå, Sävar-Holmön och Luleå stift samt studieförbundet Sensus och Verbum. I dagsläget finns en Youtubekanal och en webbplats med föreläsningar, och den 27-28 augusti är det premiär för Teo talks festival i Umeå.

Pilgrimens skor

Kom och gå en pilgrimsvandring i utställningsformat! Se skor som vandrat på olika ställen, läs om platserna och fundera över vad en pilgrim eller pilgrimsvandring är eller kan vara. Utställningen finns i vapenhuset i **Tysslinge kyrka**, under kyrkans öppettider må-fr 8-15, juli och augusti.

Gibson och Wahlberg gör prästfilm

Skådespelarna Mel Gibson och Mark Wahlberg gör film om prästen fader Stuart. Wahlberg spelar boxaren Stuart Long, som byter bana mitt i livet. Gibson spelar boxarens far.

Inspelningarna har precis börjat, men Mark Wahlberg har jobbat på projektet i sex år. Han beskriver för Evangelical Focus vad som fångat honom med Stuart Long: "Han var en fighter, en fotbollsspelare, långt ifrån en andlig typ. Men han fann sin kallelse och blev så småningom präst. Han led av en svår och obotlig sjukdom och dog, men innan dess hann han inspirera tusentals människor. Jag tycker att det är en fantastisk, inspirerande historia."

Dags att teckna vidare?

Svenska Bibelsällskapet vill återuppta arbetet med översättning av Bibeln till **teckenspråk**. I dag finns 200 videoklipp på deras Youtube-kanal där bibeltext berättas på teckenspråk, men det omfattar långt ifrån hela Bibeln.

En förstudie inför projektet ska ta tillvara arbete som görs i andra bibelsällskap internationellt, till exempel i USA där hela Bibeln nyligen gavs ut på teckenspråk. Arbetet ska också vara ekumeniskt förankrat, så att alla kyrkor och samfund i Sverige blir delaktiga.

Förstudien som ska vara klar i januari 2022, genomförs av Annalena Norrman, stiftsdiakon i Luleå stift, och Jessica Lindberg, stiftskonsulent för teckenspråkig verksamhet i Växjö stift. Svenska kyrkan stöder projektet ekonomiskt.

Det talas 7 359 olika språk i världen. Av dessa är 242 teckenspråk.

Kläderna gör prästen

Sömmerskan Vea Collins skapar kaftaner som ska hålla länge

Det händer något speciellt när prästkandidaten provar kaftanen för sista gången innan prästvigningen. Allt de tränat på och läst om blir verkligt när de står framför spegeln.

I SJU år har Vea Collins arbetat med att sy det högtidsplagg som används när prästen tar sitt livs största steg – att vigas till prästtjänst. I det timrade vackra röda huset på landet strax utanför Mölnbo i Södermanland har hon sin arbetsplats.

Till ateljén med utsikt över åkrar och skog kommer prästkandidater från landets alla stift för att få uppsytt det plagg som är lika signifikativt för prästvigningen som brudklänningen är för bröllopet. Plagget används vid vigslar, begravningar och andra kyrkliga ceremonier.

EN KAFTAN håller länge – en välsydd sådan kan bäras livet ut. De flesta av Veas kunder har aldrig varit hos en skräddare tidigare och blir överraskade av att kaftanen är så pass bekväm.

– ”Jag skulle kunna sova i den här. Den är så skön!” sa en av mina kunder som provade sin färdiga kaftan, säger Vea.

Varje kaftan sys upp unikt efter krav som stiftet ställer på dess utseende. Den ska vara svart och knälång samt ha sju knappar, två veck och ståkrag som passar till elvan (de två vita tygsnibbarna som sticker ut från kragen). Vea upplever att fler och fler stift släpper på kraven och låter plagget vara friare i sin design.

VÅRT ATT VETA

Kaftanen - en knälång historia

Prästrocks, även kallad kaftan, är det långa, vanligtvis svarta plagget som är prästers ämbetsdräkt.

Grundmodellen är alltid den samma. I den romersk-katolska kyrkan knäpps de fram med enkel knappad; i de ortodoxa kyrkorna och grekisk-katolska bärs både en över- och en underprästrocks. Inom anglikanska kyrkan används både katolsk stil och inhemska modeller. De ovannämnda modellerna är alltid fotsida. I Svenska kyrkan är kaftanerna oftast knälånga.

I Sverige var prästrocks ursprungligen en vardagsdräkt, men under 1700-talet blev den ett liturgiskt plagg som användes vid alla förrättningar då skrud inte bars.

– Många präster har en egen stil och ett uttryck som de vill förmedla genom hur de klär sig. Vissa vill sväva ut och göra fantastiska kreationer med detaljer som speglar deras personlighet. En del tror att jag

kan trola, skrattar Vea.

De blivande prästerna skickar bilder och exempel på hur de tänker sig sitt vigningsplagg. Efter tät kontakt med kunden, och handledaren i det stift där prästen ska tjänstgö-

ra, växer en färdig skiss fram.

Den kreativa bearbetningen för varje nytt plagg innebär hårt arbete eftersom Vea måste tänka helt nytt då inga färdiga plagg finns att visa upp.

– För kvinnor är det svårare att hitta en skräddare som är specialiserad på de kvinnliga formerna. Formen måste anpassas efter den kvinnliga kroppen eftersom den traditionella kaftanen är ett mansplagg. Meningen är att den som bär kaftanen ska känna sig vacker!

Vea lägger en tredjedel av sin arbetstid på att sy kaftaner. En tredjedel lägger hon på beställningar till olika museiutställningar som Medeltidsmuseet, Livrustkammaren, Historiska museet, Stockholms Stadsmuseum och Åbo Slottsmuseum.

Ytterligare en tredjedel av sin tid lägger Vea på beställningar från privatpersoner.

NU UNDER våren har hon arbetat med tre kaftaner. En ny kull präster ska vigas till tjänst, och Vea följer några av dem på vägen.

– Att de tar steget att bli präster så tidigt i livet är imponerande. Det känns så positivt att en ny generation vill träda i tjänst i kyrkan. Att få vara med på deras resa är så oerhört fint!

SKRÄDDARSYR.

Vid fyra tillfällen träffar sömmerskan Veia Collins prästkandidaten och tar mått för att kaftanen ska sitta perfekt.

FOTO: ANGELICA WINDOLF

Stift och församling delar på notan

- Inför kommande tjänstgöring skaffar prästkandidater en högtidsdräkt, en kaftan. Kontakt med skräddare tas cirka **ett halvår innan vigning.**

- Maxbeloppet för ett kaftanpaket (kaftan, byxa alt kjol och kaftan-skjorta uppsydd efter personliga mått samt elva för prästerna) är för närvarande **max 21 000 kronor.** (ev överskjutande kostnad betalas av kandidaten själv).

- Tidigare har stiftet stått för hela kostnaden, men **nytt från 2021 är att kostnaden delas** mellan stift och anställande församling. I Svenska kyrkans Avtal 20 står att läsa om tjänstedräkt för präster och högtidsdräkt för diakoner. Enligt avtalet ska församlingen stå för kostnad för prästens tjänstedräkt och diakonens högtidsdräkt.

- Under cirka 20 år har sömmerskan Marianne Dieden på Diwa design i Eskilstuna sytt många av kaftanerna till präster i Strängnäs stift. Hon gick i pension förra sommaren. Nu får kandidaterna **en lista med exempel på olika skräddare** (alla med F-skattsedel) och de avgör själva vem de anlitar.

- Det är numera inte bara präster som syr upp kaftaner. Det har blivit allt vanligare även bland **diakonkandidater.**

SNART NYKÖPINGSBO. Agnes Falk är ny stiftsgårdsmusiker och ser fram emot att arbeta mer med barn och unga.

FOTO: PRIVAT

Kantor Agnes Falk flyttar tomater och piano till Stjärnholm

Efter sommaren börjar du som stiftsgårdsmusiker på Stjärnholm. Vad gjorde att du sökte det jobbet?

– Det var nog två orsaker. Dels ville jag gärna arbeta mer med barn och unga. Det ska bli jättekul att få vara med olika konfirmandgrupper som kommer till gården exempelvis. Jag är ju lärare också så att pedagogiskt lyfta fram både sång, instrument, gudstjänst och de unga själva med musicerandet brinner jag lite extra för.

– Sedan bor min kille i Nyköping, så jag kände till området och Stiftsgården Stjärnholm. Det blev liksom läge. Snart flyttar jag dit och blir sambo. Coronanåret har ju gett tid att fundera och jag har också börjat utbildning till organist, nu för tiden heter det Kyrkomusiker B, på Ersta-Sköndal.

Så du kommer inte vara sysslolös när du inte är på jobbet?

– Nej. Jag ska fortsätta studera ett par dagar i veckan. Det tar minst två år till innan jag är klar med det. Och dessutom har jag ett stort intresse för odling och odlar massor. Jag älskar att göra allt till min goda tomatsås. Tomater, lök, bönor, squash och paprika exempelvis.

– Det kan jag inte fortsätta med i lika stor utsträckning då jag kommer bo i radhus framöver, men lite ska det bli. Och stiftsgården har ju stor trädgård, kanske kan jag bidra med att påta i örtagården där.

Var arbetar du nu?

– Nu är jag kyrkomusiker/kantor i Linde bergslags församling, Västerås stift. Det har jag varit i cirka sex och ett halvt år. Tidigare var jag kantor i Svenska kyrkan i Wien. Där fick man verkligen göra allt möjligt och träffa många olika grupper, jag gillar det. Förutom musiken var jag bakansvarig, säger Agnes och skrattar.

Berätta, vem är du?

– Jag kommer ursprungligen från Saxdalen i Dalarna och jag har sysslat med musik i hela mitt liv. Jag spelade piano och sjöng i kyrkans barnkör som liten. Eftersom min mamma var med i kyrkokören hängde jag ibland med henne dit och körledaren frågade en gång om jag ville provspela orgeln. Det ville jag, då var jag 12 år. Sen var jag fast.

Visste du redan då att du ville bli kyrkomusiker?

– Nej, inte direkt, men jag utbildade mig till cello-lärare och sånglärare, så musik ville jag arbeta med. Och i kyrkorummet känner jag mig alltid trygg. Kanske för att det egentligen inte är mitt musicerande som är i fokus, utan Gud.

Vad tror du kommer bli ditt stora bidrag när du är på plats på nya arbetsplatsen?

– Stor sång- och musikglädje!

VÄRT ATT VETA

NAMN: Agnes Falk

ÅLDER: 37 år

YRKE: Kantor

BOR: Nu i Lindesberg, efter sommaren i Nyköping.

AKTUELL: som ny stiftsgårdsmusiker på Stiftsgården Stjärnholm. Börjar den 1 september.

SPELAR : Piano, orgel, cello, dragspel, en del blockflöjt och lite gitarr.

INTRESSEN: Odling. "De egna jordgubbarna är de bästa."

Rusta ambassadörer för dopet

I höst kan församlingar tillsammans med Strängnäs stift mobilisera samtalet om dopet.

Församlingar som väljer att vara med i dopprogrammet träffas vid fyra tillfällen på stiftskansliet i Strängnäs för arbete (två dagar i höst och två under våren).

– Dessa träffar är inspirationsträffar. Det viktiga och stora arbetet är den process som sker hemma i församlingent, säger Helena Åhlin, stiftspedagog och projektledare.

Programmet lyfter frågor som: Hur bjuder vi in till dop? Rent praktiskt men också vilka bilder som används. Vilka känner sig inbjudna? Hur håller vi dopet närvarande i församlingens vardag och i lokaler? Ett syfte är att rusta många ambassadörer för dopet.

Varje församling väljer hur många medarbetare som åker till inspirationsträffarna.

Målet med dopprogrammet är att många medarbetare, förtroendevalda eller idéella efteråt är rustade för att samtala om dopet, att lokaler förmedlar dopets möjligheter och ett inkluderande material kring kommunikation av dopet är framtaget. Ta kontakt med Helena så berättar hon mer: helena.ahlin@svenskakyrkan.se

AUGUSTI

Arbetshandledning för kriminalsjälavårdare

Handledningen pågår tre terminer, tre tillfällen/termin med start hösten 2021. I Kyrkans hus i Katrineholm.

SEPTEMBER

16-17/9 Ledare men inte chef

En tvådagars ledarutbildning på UL-grund. Utbildningen omfattar sammanlagt två dagar på internat och leds av två externa kursledare med mångåriga erfarenheter av ledarskapsutbildning. På Stiftsgården Stjärnholm.

20-22/9 och 16/11 Utvecklande ledarskap

Utbildningen omfattar sammanlagt fyra dagar, tre dagars grundutbildning samt en fördjupningsdag och leds av två externa UL-handledare med mångåriga erfarenhet. För chefer och ledare med delegerat personalansvar i Strängnäs stift. På Stiftsgården Stjärnholm.

OKTOBER

6-7/10 Introduktion i diakoni

För att diakoni ska vara den viktiga del av församlingen som kyrkan önskar behöver många församlingsmedarbetare se sig som diakonala utövare. Få en klarare bild av vad diakoni är och få verktyg för att utveckla det diakonala perspektivet i sina arbetsuppgifter. På Stiftsgården Stjärnholm alt digitalt.

9/10 Ideellt forums Idédag

Nu pågår planeringen för fullt inför Ideellt forums Idédag 2021. Det kommer att bli en heldag i Södertälje och precis som förra året går det bra att delta antingen fysiskt på plats, eller digitalt, enskilt eller i grupp. Anmälan på www.sensus.se

14-15/10 Pedagogiska dagar

Program för lärande och undervisning. För dig som arbetar med undervisning i församlingen. På Stiftsgården Stjärnholm.

DIGITALA TRÄFFAR

Digitala träffar utan anmälan och kostnad

Stiftet har löpande träffar och möten digitalt som inte (alltid) kräver anmälan. Dessa kan ibland komma med kortare varsel. Håll dig uppdaterad via nyhetslöst på intranätet:

internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift

PLANERAT 2021 OCH 2022

22-24/10 IKON ungledarutbildning,
22-24/10 Läger för små konfa-grupper
3-6/11 Allhelgonaläger
3-5/12 På Djupet, läger för unga vuxna

2022

12-14/1 Barnledarkonvent, fördjupning
21-23/1 IKON ungledarutbildning
11-13/3 Barnläger
26/3 Konfirmanddag i Strängnäs
29/4-1/5 Läger för små konfa-grupper
8-11/8 LIFE-läger
21-23/10 IKON ungledarutbildning
2-5/11 Allhelgonaläger, ungdom

Alla kurser och utbildningar hittar du här: internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift/utbildning
Strängnäs stift följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer för sammankomster.

I ljuset av vem Gud är

MOSES HADE det tufft. Född i en kultur, men adopterad in i en annan (egyptisk elit på undantag.) Han hade slagit ihjäl en myndighetsperson, lagt benen på ryggen och flytt ut i ödemarken. Från ett liv av överdåd i faraos gemak till en vardag som enkel herde vid Akabavikens stränder, tvivlade han allvarligt över sin och familjens framtid.

Men så en dag (du kan historien) när han som vanligt är ute och vaktar sin hjord, ser han plötsligt hur en törnbuske fattar eld, men utan att förtäras.

Ur elden kommer en röst - Guds röst - som uppmanar honom, den landsflyktige brottslingen och ifrågasatte främlingen, att befria Israels folk ur fångenskapen i Egypten.

Och Moses svarar: Hur skulle en sådan som jag kunna det?

Gud replikerar (ungefär): Inte du, för att du är DU, utan du för att jag är JAG.

Jag är den Jag är - och JAG ska göra det.

EN SÅDAN tur att det finns hoppfulla bibelberättelser som den här.

För hur from han än var, den gode Moses, så stod han helt handfallen och oförberedd inför Guds oväntade närvaro i hans liv. Mitt i vardagen var Gud där med budskapet om ett omänskligt stort uppdrag - att först befria 600 000 män, kvinnor och barn från deras mäktiga, våldsbenägna, egyptiska herrar, för att sedan leda dem ut ur Goshen, över Röda Havet och in i ett land befolkat av edsvurna fiender beväpnade till tänderna.

Inte gick väl det...?

Fast det gjorde det - på sätt som om och om igen påminde alla om hur outgrundliga Herrens vägar är. Väg genom Sävhalet, manna och vaktlar från himlen, vatten ur klippan och så seger efter seger efter seger (nåja, några nederlag också).

NU LADDAR vi om. Gläds åt förhöjt deltagarantal och efterlängtan i stick i armen och blickar mot horisonten. Vad händer när förutsättningarna förändras och tillvaron stegvis påminner allt mer om livet före pandemin? Vad får fart omedelbart och vad kräver ny- eller omstart?

Vad krävs av oss förtroendevalda, medarbetare och ideella när portarna åter slås upp? Har det senaste årets annorlunda-skap stärkt eller försvagat oss?

Klart man undrar...

Bra då att återvända till berättelsen om den brinnande busken för att påminnas om kopplingsschemat i kyrkans kraftledningssystem.

Att vad Herren förväntar sig av oss är att vi i bön, bibelläsning, gudstjänst och i samspelet oss emellan, gör oss tillgäng-

liga för Guds överraskande handlande. Och att vi gör det i övertygelse om att Svenska kyrkan, våra församlingar, aldrig någonsin är vad den är eller gör vad den gör i kraft av vem du eller jag är utan i ljuset av vem Gud är.

Du och jag skapar spelrummet och Gud fyller det med kraft och energi.

Eller för att parafrasera Thord Åhmans gamla slagdänga

Ger jag bara "fyra minuter" så ger Gud minst "tjugo ampere"!

STIFTSPENNAN
BISKOP JOHAN DALMAN